
Ahval-i Ekrad

:date: 2016-03-18 23:56:09 +0200

.. :author: Emin Reşah .. :date: Wed Jun 10 08:23:36 EEST 2015 .. :dp: 13113

10 Haziran 2015

Yeni dönemde herhalde en önemli siyasi mesele Kürtlerin akıbeti ve iradesi olacak. HDP/PKK nasıl bir politika sürdürecektir ve *etrak* ve *ekradın* ahvali ne olacak?

Fazla uzatmayı sevmem: Naçiz kanaatim, belki bir onbeş senedir Türk devletinin bölünmeye kendini hazırladığı şeklinde. (Çok acayip!) Apo'nun idam edilmemesinin sadece dış aktörlerin pazarlıklarına bağlanması hep tuhaf gelmiştir, Suriye'ye bir hışımla çıkışıp, yakalanması operasyonu başladığında bile konuşulan tahminimce bu idi: Kürtlerin Abdullah Öcalan vasıtasıyla *yumuşak inişe* zorlanması. *Çözüm Süreci* dediklerini de böyle anladım hep, bölünmenin her iki taraf için de fazla kırıp dökmeden gerçekleşmesi.

Türk devleti politikasını tabii ki çok hakşinas olduğundan değiştirmedir. Birincisi savaşın maliyetinin giderek artması ve bir yandan *hür dünyanın* mensubu olup, bir yandan *asimetrik harp* taktiklerini kullanmanın imkansızlığı ve ikincisi Diyarbakır'ı elde tutacağız derken, nüfus oranlarıyla Antalya'nın, İstanbul'un ve tüm Türkiye'nin *kaybedilme* riski. Sanırım devlet akıllı nüfus riskini almak yerine, *Kürtlere bir vatan bulalım* demeyi tercih etti ve o zamandan beri bunun *halka anlatma draması* devam ediyor.

Bölünmenin kaçınılmaz olduğunu görmem, *gönüllerin bölündüğünü* idrak etmemle olmuştur. İki tarafın da birbirine güvenmediği bir yerde, birlikte yaşama iradesinin sürmesi mümkün değil. Bunun aktörleri, usulü ve vadesi değişebilir, ancak bir Türk (Kürt) için Diyarbakır'daki bir olayla, Trabzon'daki bir olay *aynı* olmaktan çıktığında bu bölünme gerçekleşmişti.

Vadesi uzatılabilir tabii. Belki bir elli sene daha Kürtlerin bağımsızlık talebi dizginlenebilir, ancak o kadar süreceğini de hiç zannetmiyorum. Çünkü Kürtler *ulusça* daha görünür hale geldikçe, Türk tarafı da bölünme konusunda ikna olacaktır.

Kürtlerin hepsi tabii ki bağımsızlık meraklısı değil. *Antalya'yı bırakıp, Hakkari'yi mi alacağım* diyenleri halihazırda ekseriyette. Batıya göç etmiş Kürtlerin çoğunluğunun bağımsızlık fikrine sıcak bakmayacağı aşikar. Zaten HDP/PKK'nın bu seçimlerdeki en önemli oy artışının sebebi de bu *entegrasyoncu Kürtleri* ikna etmesiydi. Onlara *biz de artık bağımsızlık istemiyoruz* dedi ve *Çözüm Süreci* de bu insanlara, nihai entegrasyonun mümkün olacağı umudunu verdi.

Ancak bu, (birbirimizi kandırmayalım) silah bırakmayan ve görünen vadede bırakma niyeti olmayan PKK açısından siyasi bir taktikten öte değil. İnsanların neredeyse kırk senedir uğruna dağlarda savaştıkları bir idealden, çiçek böcek özgürlük edebiyatı uğruna vazgeçebileceğini düşünmek biraz saflık olur. Demirtaş'a *sen git ovadan biraz oy al da gel* dendi, o da görevini *basınçlı Tayyip nefretini* de

---

kullanarak hakkıyla yerine getirdi. İyi bir siyasetçi olduğuna kuşku yok, ancak sivil siyasetin Kürtler arasında PKK'ya silah bıraktıracak veya bağımsızlık taraftarlarını ikna edecek kadar güçlenmesi yakın vadede imkansız. Demirtaş'ın sınırları, zamanında askerin hötüyle çizilmiş Türk siyasetinden daha dar.

Belki esen rüzgarları şahsi ikbali için kullanıp, HDP'den %100 sivil Kürt partisi koparıp, sonra bunu CHP'ye katıp, CHP'nin başına geçerek Türk siyasetine entegre olabilir. Kürtlere amelelikten ötesini çok gören bir anlayışın onu allayıp pullamasında böyle bir hesap seziyorum ama nihayetinde silahların konuştuğu Kürt siyasetine yön verebilecek bir aktör olamayacağı aşîkar.

PKK tamamen silah bırakmadığı sürece HDP Türk meclisinde siyaset yapamaz, müttefik bulamaz. HDP'nin (ve hatta Öcalan'ın) PKK'ya silah bıraktırma gücü yoktur,[#f1]_ çünkü zafer kazandığını ve haklarını silahla aldığını düşünen insanlara (silahla kazanamayacaklarını vermeden) silah bırak-tıramazsınız. Yeni bir dünya savaşı çıkmadığı sürece, devletin de dünyanın gözü önünde oyunu *bildiği kurallarla* oynama şansı yoktur. Bu sebeple savaşın devam edip, PKK'ya askeri yoldan silah bıraktırılması da mümkün görünmemektedir.

Türkiye bir ulus devlet değil de, başka çeşit bir devlet olsaydı, belki, bir ihtimal, bu beraberlik devam ederdi. Ancak Türkiye'de bu seçimde HDP'ye oy vermiş Türkler bile, Kürtlerle %100 eşit olmayı kabul etmez. %100 eşitlik olmayacaksa, bu işin barışçı da olsa sonu bölünmektir. Bizim Kürtlerle ortak mefkure üretmemiz, Birleşik Krallığın, İskoçya için ortak mefkure üretmesinden veya Kanada'nın Que-bec için ortak mefkure üretmesinden zor. Türk devletinin tarih yazıcıları için Kürtlerin manası İdris-i Bitlisî ile başlar, Hamidiye alayları, belki Said Nursi ile biter ve buradan Kürtlere *aslında biz buraları beraber inşa ettik* diyebilecek bir hikaye çıkmaz. Ortak hikaye yoksa, ortak gelecek inşa edemezsiniz çünkü hikayeler insanlar için ekmekten kıymetlidir.

Ekmeğin Kürtleri ne kadar süre daha Türkiye'ye bağımlı yapacağını bilemiyoruz. *Onlara yeter-ince özgürlük verirse bağımsızlıktan vazgeçerler* arkası olmayan, insan psikolojisini bilmeyen bir düşüncedir. İnsan akli böyle çalışmaz. *Bir vadi özgürlüğü olsa, bir vadi daha ister.* Kim nerede görmüş, *bu kadarı bana yeter, ben burada durayım* diyen insan?

Şimdi bu söylediklerimden Türk milliyetçilerinin meselenin başından beri *haklı* olduklarını düşündüğüm anlaşılmasın. Bilakis onlar meselenin başından beri haksızdılar, ancak devlet bi-nası ve fikriyatı onlara göre tanzim edildiğinden ve o devletin üstünden yeşeren nesiller de o kafa yapısıyla büyüdüğünden, artık *Türk milliyetçiliği* bu memlekette veri haline gelmiş. Bundan siyaseten ve harsen nasıl kurtulunur bilmiyorum. Memleketin *İslamcısı* da *Türk*, *Komünisti* de *Türk*, *Liberali* de *Türk*. *Türk* olduktan sonra birbirimizle kanlı bıçaklı da olsak, birimiz Ergenekoncu, birimiz Cemaatçi, birimiz Tayyipçi de olsak, sonunda barışabiliyoruz. (2007'de orduya nasıl bakıyorduk, şimdi nasıl bakıyoruz?) Ancak Kürtlerle böyle bir arkaplan yok, maalesef İslam ne Kürtler için, ne Türkler için o kadar kuvvetli bir bağ değil. Onun için Kobane'ye bakışımızı Kürtlerin bakışı gibi değil, Suriye ve Irak'ta olanları onlar gibi anlamıyoruz.

Dikkat: Burada yazdıklarım temenni veya tercih değil, sadece tesbittir. Temennim bir bölünme olması değil, beraber yaşamaya devamdır ve bir bölünme olacaksa bile, bunun kimsenin burnu kanamadan, insanlara on yıl, yirmi yıl çifte vatandaşlık vererek ve nihayetinde hangi tarafta kalacaklarına karar vermelerini sağlayarak olmasını dilerim. Ayrıca memlekette alttan alta giderek kuvvetlenen ve *Kürtleri evlerine gönderelim* fikrini işleyen *ayrılıkçı Türk* damarına da uzağım. Velakin temenni başka, gördüğüm başka olduğunda, gördüklerime itibar etmeyi daha sağlıklı buluyorum.

---

18 Mart 2016

Geçen hafta Ankara Kızılay meydanı bombalandı. Ondan önce de Ankara Şubat'ta bombalanmıştı.

2015 Haziran'da bu yazıyı yazdıktan sonra, devlet PKK ile ağır bir savaşa tutuştu. Sivillere saldırmaktan başka çareleri kalmadığına göre, hayli hırpalanmış olmalılar.

1 Kasım seçimlerinde güçlü bir hükümet çıktı. Şehir harbinin bu kadar şiddetlenmesinin bir sebebi de hükümetin kendine güvenmesi, tabii.

Yazıyı tekrar okuduğumda, genel olarak fikirlerin doğru olduğunu görüyorum. Ancak eklenmesi gereken şey şu: Biz bu savaşı kaybetmeyiz. Kürdistan dedikleri coğrafyayı bize savaş kaybettirerek almaya çalışıyorlarsa, kendilerinin daha büyük bedel ödemeye hazır olması gerekir. Türklerin ekser kısmı, barış konusunda ihanete uğradıklarını düşünüyor. HDP/PKK'ya arka çıkarmış gibi yapan Türklerin dahi, Ankara'daki sivillere saldırılardan sonra hangi yılanla koyun koyuna olduklarını anlamış olmaları muhtemel.

Bu savaşın başından beri, devletin samimi olarak barış istemiş olduktan sonra savaşın başladığına inandım. Bu isyanın önceki *enkarnasyonlarında* devlet suçlu olan taraftı, biz de Kürtlerin genel olarak ezilmesini adil bulmuyorduk. Ancak bu sefer, onları dinleyen ve dertlerini barış yoluyla, meclis yoluyla halletmek isteyen bir hükümet ve devlet politikası vardı ve bunu beğenmeyip, kahraman olmayı, kendi *kuruluş mitlerini* hayata geçirmeyi tercih ettiler.

Giden/gidecek canlara rahmet olsun. Yalnız PKK'nın Kürtleri çok büyük bir riske attığını, onlara Türk devletinin yapamayacağı kadar büyük zarar verebileceği kanaati hakim bende. Kürtler, gerek Suriye'de, gerek Irak'ta, gerekse Türkiye'de uyumsuz, kendinden başkasını düşünmeyen, bozguncu bir millet olarak anılmaya başlandı. Suriye'de federasyon ilan ediyor, bir takım kantonlarda yıkık evlerin arasında heykel diyorlar. Anlaşıyor, *herkesin var, bizim de olsun* dedikleri devletlerine çok büyük özlem duyuyorlar. Ancak o devletin, taş üstünde taş kalmamış bir coğrafyada, insan sermayesi tükenmiş bir toplulukla *kurulması* riskinin giderek arttığını anlamıyorlar. Yarın bir gün büyük devletler bu coğrafyadan çekildiğinde, kendilerine dost bulamayacaklarını unutuyorlar.

Siviller de işin içine karıştığına göre, biz de onlara ve onların taraflarına lanet ederiz. Allah onların

---

düzenlerini bozsun, emellerini kursaklarında bıraksın ve planladıkları cinayetleri boşa çıkarsın. Birbirlerine düşünler ve yollarını bulamasınlar. Allah PKK'ya ve onun muhiplerine lanet etsin.

.. rubric:: Akabinden Notlar

.. [#f1] Bu metni 7 Haziran seçimlerinden iki gün sonra yazdığım sırada Kandil'in *Öcalan bile silah bırak-tıramaz* açıklaması henüz yoktu.